

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací materiál vytvořený v projektu OP VK

Název školy:	Gymnázium, Zábřeh, náměstí Osvobození 20
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0211
Název projektu:	Zlepšení podmínek pro výuku na gymnáziu
Číslo a název klíčové aktivity:	III/2 - Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

Anotace

Název tematické oblasti:	Dějiny pozdního středověku a novověku do roku 1848
Název učebního materiálu:	Vrcholný středověk
Číslo učebního materiálu:	VY_32_INOVACE_D0203
Vyučovací předmět:	Dějepis
Ročník:	2. ročník čtyřletého (6. ročník osmiletého) gymnázia
Autor:	Mgr. Milan Kratochvíl
Datum vytvoření:	8. 2. 2014
Datum ověření ve výuce:	11. 2. 2014
Druh učebního materiálu:	pracovní list
Očekávaný výstup:	Charakteristika změn, jimiž prochází vrcholně středověká společnost, nalezení obecných zákonitostí i aplikace na konkrétních příkladech.
Metodické poznámky:	Materiál lze použít při individuální i skupinové práci, po jednotlivých úkolech i vcelku. Zadání po probrání učiva, časová náročnost 30 - 45 minut (v závislosti na individuální či skupinové práci, dispozici třídy atd.).

Vrcholný středověk - pracovní list

1. Vysvětli pojmy:

HANZA _____

LOKÁTOR _____

KURFIŘT _____

ČERNÁ SMRT _____

AVIGNONSKÉ ZAJETÍ _____

KONŠEL _____

ŘÍŠSKÉ STAVY _____

KONDOTIÉR _____

KRUCIÁTA _____

VÁLKA RŮŽÍ _____

SIGNORIE _____

2. Kdy a kde vzniká Magna charta libertatum? Co je jejím obsahem?

3. Jaké výhody a jaké nevýhody přinášel cechovní systém?

4. Vyjmenuj alespoň 4 městská hospodářská privilegia (za jiná budou body strhávány!)

5. Co přineslo tzv. velké schizma a kdy k němu došlo?

6. Roku 1122 skončily tzv. boje o ..... smlouvou mezi ..... a .....
známou jako .....

Co tato smlouva přinesla?

7. Uveď alespoň 3 nejvýznamnější evropské středověké přístavy (za špatná místa budou body strhávány!)

8. Vysvětli, co byla reconquista, kde probíhala, kdy a jak končí.

9. Čím se do dějin zapsaly následující osoby?

JEANNE D'ARC _____

RICHARD LVÍ SRDCE _____

FRIDRICH BARBAROSSA _____

JAN BEZZEMEK _____

VLADIMIR MONOMACH _____

10. Přiřaď k sobě správně místa, dobu a strany významných bitev (např. AY2). Vítěze zakroužkuj

<u>A</u>	<u>B</u>	<u>C</u>	<u>D</u>
A) Grunwald	W) 1212	1) Zikmund Lucemburský x Turci	
B) Kresčak	X) 1410	2) Angličané x Francouzi	
C) Nikopole	Y) 1346	3) Španělé x Mauři	
D) Las Navas de Tolosa	Z) 1396	4) Poláci x Řád německých rytířů	

Vrcholný středověk - pracovní list (ŘEŠENÍ)

1. Vysvětli pojmy:

HANZA – obchodní společnost působící na pobřeží Baltu a Severního moře, kontrola obchodu, obrana

LOKÁTOR – osoba pověřená k vyhledávání vhodného místa a založení nového sídla

KURFIŘT – volitel, jeden ze sedmi vrcholných představitelů Sv. říše římské – 3 duchovní, 4 svěštří

ČERNÁ SMRT – epidemie dýmějového moru, která především ve 14. století zdevastovala evropskou populaci

AVIGNONSKÉ ZAJETÍ – 1309-78, přesídlení do Avignonu a kontrola papežů francouzskými panovníky

KONŠEL – člen městské rady většinou z řad patriciátu

ŘÍŠSKÉ STAVY – duchovní a světská knížata, svobodná města atd. v říšském sněmu

KONDOTIÉR – velitel armády žoldnérů především v italském prostředí

KRUCIÁTA – křížová výprava

VÁLKA RŮŽÍ – 1455-85, občanská válka v Anglii mezi rody Lancasterů a Yorků

SIGNORIE – postupný přechod od republikánského ke knížecímu způsobu vlády v Itálii

2. Kdy a kde vzniká Magna charta libertatum? Co je jejím obsahem?

1215, Anglie, omezení některých pravomocí panovníka zákonem, stanovení práv poddaných...

3. Jaké výhody a jaké nevýhody přinášel cechovní systém?

Výhody: vzájemná podpora členů (i sociální), kontrola jakosti, výchova nových řemeslníků

Nevýhody: v pozdějším období brání rozvoji konkurence

4. Vyjmenuj alespoň 4 městská hospodářská privilegia (za jiná budou body strhávány!)

Várné, tržní, skladu, celní...

5. Co přineslo tzv. velké schizma a kdy k němu došlo?

Rozpad křesťanství na západní a východní církve, 1054

6. Roku 1122 skončily tzv. boje o investituru smlouvou mezi papežem a císařem Svaté říše římské známou jako **Konkordát wormský**.

Co tato smlouva přinesla?

Teoretické oddělení světské a církevní moci, kanonická volba biskupů a opatů, císařovo potvrzení volby

7. Uveď alespoň 3 nejvýznamnější evropské středověké přístavy (za špatná místa budou body strhávány!)

Benátky, Janov, Cařihrad

8. Vysvětli, co byla reconquista, kde probíhala, kdy a jak končí.

Znovudobytí Španělska křesťany x Maurové, 1492 definitivní zánik maurského panství (dobytí granady), pokřesťanštění a vyhánění Maurů a Židů

9. Čím se do dějin zapsaly následující osoby?

JEANNE D'ARC – Johanka z Arku, vedení vojsk proti Angličanům (Orleáns), upálena Angličany 1431

RICHARD LVÍ SRDCE – anglický panovník, účast na 3. kříž. výpravě, v Anglii pobýval málo, zajat a vězněn v Rakousku

FRIDRICH BARBAROSSA – císař Sv. říše římské, boje v Itálii (pomoc Vladislava I.), umírá na 3. kříž. výpravě

JAN BEZZEMEK – anglický panovník (vládl i za bratra Richarda), ztráta území ve Francii, Magna charta...

VLADIMIR MONOMACH – Kyjevský kníže, vojevůdce, úspěšné boje s Polovci

10. Přiřaď k sobě správně místa, dobu a strany významných bitev (např. AY2). Vítěze zakroužkuj

<u>AX4</u>	<u>BY2</u>	<u>CZ1</u>	<u>DW3</u>
A) Grunwald	W) 1212		1) Zikmund Lucemburský x Turci
B) Kresčak	X) 1410		2) Angličané x Francouzi
C) Nikopole	Y) 1346		3) Španělé x Mauři
D) Las Navas de Tolosa	Z) 1396		4) Poláci x Řád německých rytířů

Zdroj: archiv autora